

## ЗМІСТ

## Історія

<b>Шкарбан Ю. В.</b> Українське питання у російсько-польських відносинах 1672–1685 рр.....	4
<b>Кедун І. С.</b> Підземні споруди ніжинського "грецького кварталу" на сучасному етапі дослідження.....	14
<b>Котельницький Н. А.</b> Печатка з архіву М. А. Шліппенбаха – унікальне джерело з історії земського ліберального руху на півночі Лівобережної України (60–80-ті рр. XIX ст.).....	33
<b>Нетреба А. І.</b> Судова реформа 1864 року на території ніжинського повіту Чернігівської губернії: особливості впровадження.....	39
<b>Моціяка П. П.</b> Створення Ніжинського повітового благодійного комітету (серпень 1914 р.).....	47
<b>Давиденко Ю. М., Моціяка О. П.</b> Діяльність Хорватської партії права до від'їзду Анте Павелича в еміграцію (1915–1929 рр.).....	61
<b>Соколова Л. С.</b> Микита Шаповал про Велику революцію та її провідників.....	70
<b>Міщанин В. В.</b> Комуністи – (не) більшовики: про переведення членів Комуністичної партії Закарпатської України до складу ВКП(б)....	77
<b>Маврін О. О.</b> Теорія і методика польової та камеральної археографії в Україні 1940–1980-х років.....	95
<b>Страшко Є. М.</b> Матеріально-побутові умови життя ніжинців у контексті історії повсякдення (кін. 1943–1953 рр.).....	107
<b>Кузьменко Ю. В., Корпас О. М.</b> Вплив компартійної ідеології на професійну повсякденність освітян СРСР у 1945–1953 рр.....	125

## Історія стародавнього світу

<b>Мойсейчук І. І.</b> Аналіз фінансової політики імператорів Тіта Флавія та Доміціана (79–96 рр. н. е.) в англо-американській історіографії XX ст. ...	136
<b>Дудка Р. А., Мойсейчук І. І.</b> "Respublica non olet", або Інновації в податковій системі римського імператора Веспасіана.....	144

## Історія культури

<b>Кучменко Е. М.</b> Історіографічний огляд міжкультурного діалогу та самоідентичності в політиці.....	152
<b>Лейберов О. О.</b> "Майже забутий" – матеріали до біографії Федора Івановича Корбелецького.....	163
<b>Лейберов О. О.</b> "Приглашая усердных соотечественников к участию в сем патриотическом предприятии..." – благодійна діяльність дворянства Ніжинського повіту Чернігівської губернії у справі будівництва пам'ятників у XIX столітті.....	178

<b>Мицик Л. М.</b> Микола Лавровський – перший директор Ніжинського історико-філологічного інституту.....	194
<b>Бровко А. Г.</b> Людмилинська жіноча школа сільського домоведення та садибного господарства.....	206
<b>Осіпова Г. С.</b> Сторінки історії бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя: роки революції (1917–1920 рр.).....	216

### Рецензії

<b>Луняк Є. М.</b> Фактична енциклопедія Кальника (Рецензія на працю: Казьмирчук Г., Казьмирчук М., Рябцева Я. Кальник – столиця України. <i>Казьмирчук Г. Вибрані твори</i> . Київ: ПП "КП УкрСІЧ", 2017. Т. 8. 353 с.).....	254
<b>Данилюк Д. Д.</b> Рецензія на монографію Міщанина Василя Васильовича "Радянізація Закарпаття 1944–1950 рр. (Ужгород: РІК-У, 2018. 644 с.) .....	259

## СОДЕРЖАНИЕ

## История

<b>Шкарбан Ю. В.</b> Украинский вопрос в русско-польских отношениях 1672–1685 гг. ....	4
<b>Кедун И. С.</b> Подземные сооружения нежинского "греческого квартала" на современном этапе исследований. ....	14
<b>Котельницький Н. А.</b> Печать из архива М. А. Шлиппенбаха – уникальный источник по истории земского либерального движения на севере Левобережной Украины (60–80-е гг. XIX в.).....	33
<b>Нетреба А. И.</b> Судовая реформа 1864 года на территории Нежинского уезда Черниговской губернии: особенности внедрения.....	39
<b>Моцияка П. П.</b> Создание Нежинского уездного благотворительного комитета (август 1914 г.).....	47
<b>Давыденко Ю. Н., Моцияка О. П.</b> Деятельность Хорватской партии права до отъезда Анте Павелича в эмиграцию (1915–1929 гг.).....	61
<b>Соколова Л. С.</b> Никита Шаповал о Великой революции и её лидерах ...	70
<b>Мищанин В. В.</b> Коммунисты – (не) большевики: о переводе членов Коммунистической партии Закарпатской Украины в состав ВКП(б) .....	77
<b>Маврин А.</b> Теория и методика полевой и камеральной археографии в Украине 1940–1980-х годов. ....	95
<b>Страшко Е. М.</b> Материально-бытовые условия жизни нежинцев в контексте истории повседневности (кон. 1943–1953 гг.).....	107
<b>Кузьменко Ю. В., Корпас О. М.</b> Влияние компартийной идеологии на профессиональную повседневность педагогов СССР в 1945–1953 гг. ....	125

## История древнего мира

<b>Мойсейчук И. И.</b> Анализ финансовой политики императоров Тита Флавия и Домициана (79–96 гг. н. э.) в англо-американской историографии .....	136
<b>Дудка Р. А., Мойсейчук И. И.</b> "Resunia non olet", или Инновации в налоговой системе римского императора Веспасиана .....	144

## История культуры

<b>Кучменко Э. Н.</b> Историографический обзор межкультурного диалога и самоидентичности в политике .....	152
<b>Лейберов А. О.</b> "Практически забытый" – материалы к биографии Федора Ивановича Корбелецкого.....	163
<b>Лейберов А. О.</b> "Приглашая усердных соотечественников к участию в сем патриотическом предприятии..." – благотворительная деятельность дворянства Нежинского уезда Черниговской губернии в деле строительства памятников в XIX веке.....	178

<b>Мыцык Л. Н.</b> Николай Лавровский – первый директор Нежинского историко-филологического института .....	194
<b>Бровко А. Г.</b> Людмилинская женская школа сельского домоводства и усадебного хозяйства .....	206
<b>Осипова Г. С.</b> Страницы истории библиотеки Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя: годы революции (1917–1920 гг.) .....	216

### Рецензии

<b>Луняк Е. Н.</b> Фактическая энциклопедия Кальника (Рецензія на працю: Казьмирчук Г., Казьмирчук М., Рябцева Я. Кальник – столиця України. <i>Казьмирчук Г. Вибрані твори</i> . Київ: ПП "КП УкрСІЧ", 2017. Т. 8. 353 с.) .....	254
<b>Данилюк Д. Д.</b> Рецензия на монографию Мищанина Василя Васильевича "Советизация Закарпатья 1944–1950 г." (Ужгород: РІК-У, 2018. 644 с.) .....	259

## CONTENT

### History

<b>Shkarban Yu. V.</b> The Ukrainian Question in Russian-Polish Relations 1672–1685.....	4
<b>Kedun I. S.</b> Underground structures of the Nezhyn "Greek Quarter" on the modern stage of research .....	14
<b>Kotelnitsky N. A.</b> Store from the archive of M. A. Shlippenbach – unique source of the little liberal movement history in the left-left Bearing Ukraine (60–80th XIX c.).....	33
<b>Netreba A. I.</b> Judicial reform 1864 in the territory of Nizhyn povit of Chernihiv gubernia: peculiarities of implementation .....	39
<b>Motsiaka P. P.</b> The creation of the Nizhyn County Charity Committee (August 1914) .....	47
<b>Davidenko Y. M., Motsiaka O. P.</b> The activities of the Croatian Right Party before leaving Ante Pavelich to emigrate (1915–1929) .....	61
<b>Sokolova L. S.</b> Mikita Shapoval about the great revolution and its leaders....	70
<b>Mishchanyn V.</b> Communists – (not) bolsheviks: about he transmission of members of the communist party of Transcarpathian Ukraine to the complex of the VKP(b) (All-Union Communist Party of Bolsheviks).....	77
<b>Mavrin O. O.</b> Theory and methods of the field and cameral archeography in Ukraine in the 1940–1980s.....	95
<b>Strashko E. M.</b> Material and living conditions Nizhyn inhabitants in the context of the everyday life history (late 1943–1953) .....	107
<b>Kuzmenko Y. V., Korpas O. M.</b> The influence of the Communist Party ideology on the professional everyday life of the soviet educators in the postwar period (1945–1953).....	125

### History of Ancient World

<b>Moiseichuk I. I.</b> The analysis of financial policy of emperors Tit Flavian and Domitian (79–96 AD) in the English and American historiography of the 20 century .....	136
<b>Dudka R. A., Moiseichuk I. I.</b> "Pecunia non olet" or Vespasian`s taxing innovation in Roman empire .....	144

### History of Culture

<b>Kuchmenko E. M.</b> Historiographical review of intercultural dialogue and self-identity in politics.....	152
<b>Leiberov O.</b> "Practically forgotten" – materials for the biography of Foydor Ivanovich Korbeletsky .....	163
<b>Leiberov O. O.</b> "Inviting sustainable conflicts to participate in the seminary patriotic enterprise..." – charitable work of the nobility of the Nizhyn county of Chemihiv province in the construction of monuments in the nineteenth century.....	178

<b>Mytsyk L. M.</b> Mykola Lavrovskiy – the first director of Nizhyn Institute of History & Philology .....	194
<b>Brovko A. G.</b> Ludmylinskaya women school of agricultural housekeeping and garden household .....	206
<b>Osipova H. S.</b> The history pages of the Nizhyn Gogol State University: the years of revolution (1917–1920).....	216

### Reviews

<b>Luniak Y. M.</b> Actual encyclopedia of Kalnik (Review Kazmyrchuk H., Kazmyrchuk M., Riabtseva Ya. Kalnik – the capital of Ukraine. <i>Kazmyrchuk H. Select Works</i> . Kyiv: PE "CE UkrSICH", 2017. V. 8. 353 p.)....	254
<b>Danilyuk D. D.</b> Review on the monograph of Vasil Mishchanyn "Sovietization of Transcarpathia of 1944–1950 yy." (Uzhorod: RIK-U, 2018. 644 p.).....	259

## ПРАВИЛА оформлення статей до збірника "ЛІТЕРАТУРА ТА КУЛЬТУРА ПОЛІССЯ"

До друку приймаються лише наукові статті, які мають такі необхідні елементи: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

До опублікування у збірнику приймаються **вичитані** наукові статті, які раніше не друкувалися.

**У даних про автора зазначаються** прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчені звання, посада, місце роботи, службовий і домашній телефони, e-mail, поштова адреса, подаються *українською, російською та англійською мовами*.

1. Текст має бути складений у Microsoft Word (розширення \*.doc, \*.docx). Гарнітура – Times New Roman, кегль – 14 pt. Усі поля по два сантиметри. Міжрядковий інтервал – 1,5. Абзацний відступ – 1 см, встановлена заборона висячих рядків.

2. Якщо при наборі статті використовувалися нестандартні шрифти, необхідно обов'язково (!) їх надати.

Назва статті, прізвище, ім'я, по батькові подаються *українською, російською та англійською мовами*.

### СТРУКТУРА СТАТТІ

1) Стаття починається з **індексу УДК** у верхньому лівому куті.

2) **Ініціали та прізвище автора** – напівжирними літерами по правому краю.

3) **Назва статті** напівжирними літерами вирівнювання по центру.

4) **Анотації та ключові слова подаються українською, російською та англійською мовами**. Кожна публікація не англійською мовою супроводжується анотацією англійською мовою обсягом не менш як 1800 знаків, включаючи ключові слова. Якщо видання не є повністю українськомовним, то кожна публікація не українською мовою супроводжується також анотацією українською мовою обсягом не менш як 1800 знаків, включаючи ключові слова.

5) **Основний текст** статті може розбиватися на підрозділи. Посилання в тексті подаються у квадратних дужках із зазначенням номера джерела та сторінки (I7, с. 64) у підзаголовку Література.

Нерозривний пробіл (Ctrl+Shift+пробіл) ставиться **обов'язково**:

- між ініціалами та прізвищем (С. Русова);
- після географічних скорочень (м. Київ);
- між знаками номера (№) та параграфа і числами, які до них відносяться;
- у посиланнях на літературу [14, с. 60];
- всередині таких скорочень: і т. д., і т. п. тощо;
- між внутрішньотекстовими пунктами й інформацією, яка йде після них, між числами й одиницями виміру (20 кг), а також дат (XX ст., 2002 р.)

6) Схеми та малюнки у статті потрібно пронумерувати. Нумерація виділяється *курсивом*, назва малюнка – *курсивом напівжирним*.

Слово "Таблиця" виділяється **напівжирним шрифтом** по правому краю, *назва таблиці* – по центру *напівжирним курсивом*.

7) **Література** розміщується після статті у порядку згадування або в алфавітному порядку. **Список літератури оформляється відповідно до ДСТУ 8302:2015 р.** Окрім того, **перелік літератури дублюється в англійській транслітерації**.

За достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей відповідають автори публікації.

**У РАЗІ НЕДОТРИМАННЯ АВТОРАМИ ВСІХ ВИЩЕЗАНАЧЕНИХ УМОВ РЕДАКЦІЯ МАЄ ПРАВО ПОВЕРНУТИ СТАТТЮ НА ДООПРАЦЮВАННЯ ЧИ ВІДМОВИТИ В ЇЇ ДРУКУВАННІ**

*Без попередньої оплати стаття до друку не допускається.*

**Матеріали надсилати за адресою:** м. Ніжин, вул. Графська, 2  
(кафедра слов'янської філології, компаративістики та перекладу)  
**E-mail:** svit.lit@ndu.edu

Відповідальний редактор та упорядник: **Самойленко Григорій Васильович**  
тел. робочий: (04631)7-19-77; дом.: (04631)2-41-10

Наукове видання

ЛІТЕРАТУРА ТА КУЛЬТУРА ПОЛІССЯ

Збірник наукових праць

Випуск 90

Серія "Історичні науки"

№ 9

Відповідальний редактор та упорядник

**Самойленко** Григорій Васильович

Технічний редактор – І. П. Борис

Комп'ютерна верстка та макетування – В. М. Косяк, Н. О. Приходько

Літературний редактор – О. М. Лісовець

---

Підписано до друку

Гарнітура Arial

Замовлення №

Формат 60x84/16

Обл.-вид. арк. 16,12

Ум. друк. арк. 15,57

Папір офсетний

Тираж 100 пр.

---



Ніжинський державний університет  
імені Миколи Гоголя

м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3/4.

(04631) 7-19-72

E-mail: [vidavn\\_ndu@mail.ru](mailto:vidavn_ndu@mail.ru)

[www.ndu.edu.ua](http://www.ndu.edu.ua)

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 2137 від 29.03.05 р.